

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

21. oktoober 2021 *

Eelotsusetaotlus – Tolliliit – Lõppkasutusprotseduur – Tagasiulatava mõjuga luba – Määrus (EL) nr 952/2013 – Liidu tolliseadustik – Artikli 211 lõige 2 – Ajaline kohaldamisala – Tingimused – Määrus (EMÜ) nr 2454/93 – Artikli 294 lõige 2 – Ulatus

Kohtuasjas C-825/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Thüringer Finanzgerichti (Tüüringi maksukohus, Saksamaa) 22. oktoobri 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 12. novembril 2019, menetluses

Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH

versus

Hauptzollamt Erfurt,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: kolmanda koja president K. Jürimäe neljanda koja presidendi ülesannetes, kohtunikud S. Rodin ja N. Piçarra (ettekandja),

kohtujurist: E. Tanchev,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* H. Nehm,
 - Euroopa Komisjon, esindajad: B.-R. Killmann ja F. Clotuche-Duvieusart,
- olles 3. juuni 2021. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT 2013, L 269, lk 1; parandus ELT 2013, L 287, lk 90; edaspidi „liidu tolliseadustik“) artikli 211 lõike 2 ning komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1993, L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3), mida on muudetud komisjoni 24. juuli 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 1602/2000 (EÜT 2000, L 188, lk 1; ELT eriväljaanne 02/10, lk 51), (edaspidi „määrus nr 2454/93“) artikli 294 lõike 2 tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud Beeren-, Wild-, Feinfrucht GmbH (edaspidi „BWF“) ja Hauptzollamt Erfurti (Erfurti kesktolliasutus, Saksamaa; edaspidi „toll“) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab BWFile kauba impordiks lõppkasutusprotseduuri alusel antud tollimaksu tasumise peatamise loa tagasiulatava mõju ulatust.

Õiguslik raamistik

Määrus (EMÜ) nr 2913/92

- 3 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307), tunnistati liidu tolliseadustikuga kehtetuks alates 1. maist 2016. Määruse nr 2913/92 artikkel 21 nägi ette:

„1. Soodustatud tariifimenetluse puhul, mida kohaldatakse teatavale kaubale selle laadi või eesmärgipärase kasutuse tõttu, kehtivad kooskõlas komiteemenetlusega kehtestatud tingimused. [...]

2. Lõike 1 kohaldamisel tähendab soodustatud tariifimenetlus artikli 4 lõikes 10 nimetatud imporditollimaksu vähendamist või selle tasumise peatamist, ka tariifikvootide raames.“

Määrus nr 2454/93

- 4 Määrus nr 2454/93 tunnistati alates 1. maist 2016 kehtetuks komisjoni 1. aprilli 2016. aasta rakendusmäärusega (EL) 2016/481 (ELT 2016, L 87, lk 24). Määruse nr 2454/93 artikli 292 lõige 1 sätestas:

„Soodustatud tariifimenetlus määratakse vastavalt seadustiku artiklile 21 kirjaliku loa alusel, tingimusel et kauba eesmärgipärase kasutamise suhtes kohaldatakse tollijärelevat.

Kui kaup lubatakse selle eesmärgipärase kasutamise tõttu vabasse ringlusse tollimaksu vähendatud või nullmääraga ja kehtivad sätted nõuavad, et kaup jääks tollijärelevalve alla vastavalt seadustiku artiklile 82, on eesmärgipärase kasutamise tollijärelevalve kohaldamise jaoks vajalik kirjalik luba.“
- 5 Määruse artikkel 294 oli sõnastatud järgmiselt:

„1. Toll võib välja anda tagasiulatava loa.

Tagasiulatuv luba hakkab kehtima taotluse esitamise kuupäevast, ilma et see piiraks lõigete 2 ja 3 kohaldamist.

2. Kui taotlus käsitleb loa uuendamist sama liiki toimingu ja kauba jaoks, võib loa anda tagasiulatuvalt alates algse loa kehtivusaja lõppemise kuupäevast.

3. Erandjuhtudel võib loa tagasiulatuvat jõudu pikendada, kuid mitte kauemaks kui üks aasta enne taotluse esitamise kuupäeva, tingimusel et selle järele on tõendatud majanduslik vajadus ja:

- a) taotlus ei ole seotud pettuse ega ilmse hooletusega;
- b) taotleja raamatupidamisarvestus tõendab, et kõik menetlusele esitatud nõuded võib lugeda täidetuks ja, kui see on asjakohane, saab kaupa kõnealuse ajavahemiku jooksul asendamise vältimiseks identifitseerida, ning raamatupidamisarvestus võimaldab menetlust kontrollida;
- c) kauba olukorra reguleerimiseks vajalikke formaalsusi on võimalik täita, sealhulgas vajaduse korral deklaratsioon kehtetuks tunnistada.”

Liidu tolliseadustik

6 Liidu tolliseadustiku artikli 211 „Loa andmine“ lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Tolli luba nõutakse:

- a) sees- või välistöötlemisprotseduuri, ajutise impordi protseduuri või lõppkasutusprotseduuri kasutamiseks;

[...]

Tingimused, mille korral on lubatud ühe või mitme esimeses lõigus osutatud protseduuri kasutamine [...], esitatakse loas.

2. Toll annab tagasiulatava mõjuga loa, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a) on tõestatud majandusliku vajaduse olemasolu;
- b) taotlus ei ole seotud pettusekatsega;
- c) taotleja on tõestanud raamatupidamisdokumentide või arvestuskannete põhjal, et:
 - i) kõik protseduuri nõuded on täidetud;
 - ii) kaupa saab vajaduse korral asjaomase ajavahemiku jooksul identifitseerida;
 - iii) selliste raamatupidamisdokumentide või arvestuskannete põhjal on võimalik protseduuri kontrollida;
- d) kõiki kauba olukorra reguleerimiseks vajalikke formaalsusi on võimalik täita, sealhulgas vajaduse korral asjaomaseid tollideklaratsioone kehtetuks tunnistada;
- e) taotlejale ei ole antud tagasiulatava mõjuga luba kolme aasta jooksul alates taotluse vastuvõtmise kuupäevast;

- f) majanduslike tingimuste kontroll ei ole vajalik, välja arvatud juhul, kui taotlus esitatakse loa uuendamiseks sama liiki toiminguga ja kauba jaoks;
- g) taotlus ei ole seotud ladustamiskohtade pidamisega kauba tolliladustamiseks;
- h) kui taotlus käsitleb loa uuendamist sama liiki toiminguga ja kauba jaoks, esitatakse taotlus kolme aasta jooksul pärast algse loa kehtivuse lõppemist.

[...]

- 7 Selle seadustiku artikli 254 „Lõppkasutus“ lõikes 1 on ette nähtud:

„Lõppkasutusprotseduuri korral lubatakse kaup vabasse ringlusse tollimaksuvabastuse või vähendatud tollimaksumääraga kauba erikasutuse tõttu.“

- 8 Liidu tolliseadustiku artikli 288 „Kohaldamine“ lõikes 1 on ette nähtud, et selles loetletud artikleid kohaldatakse alates 30. oktoobrist 2013, see tähendab alates kuupäevast, mil seadustik vastavalt selle artiklile 287 jõustus. Seadustiku artikli 288 lõikes 2 on ette nähtud, et lõikes 1 nimetatud artikleid, mille hulgas on artiklid 211 ja 254, kohaldatakse alates 1. maist 2016.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 9 BWF töötleb ja turustab soolalahuses konservitud seeni, mis töötlemata kujul on tarbimiskõlbmatud ning on mõeldud toidukonservitööstusele.
- 10 Ajavahemikul 1. jaanuarist 2010 kuni 31. detsembrini 2012 oli BWFi luba „liiduvälise kauba vabasse ringlusse lubamiseks seoses teatava lõppkasutusega“, mille alusel ta importis seda kaupa kümnel korral, kasutades tollimaksu tasumise peatamise korda.
- 11 Pärast seda jätkas BWF kauba importimist, kuid ei taotlenud selle loa uuendamist. Maksukontrolli käigus tuvastas pädev ametiasutus, et BWFi ei olnud enam nõutavat luba. Seetõttu esitas BWF 9. jaanuaril 2015 taotluse uuendada tal kuni 31. detsembrini 2012 olnud luba.
- 12 Toll rahuldab 14. jaanuaril 2015 selle taotluse osaliselt. Ta andis BWFi määruse nr 2454/93 artikli 294 lõike 1 alusel uue loa tagasiulatava mõjuga kuni taotluse esitamise kuupäevani, st 9. jaanuarini 2015.
- 13 BWF esitas 22. aprillil 2015 taotluse uue loa tagasiulatava mõju pikendamiseks kuni 1. jaanuarini 2013, mil lõppes algse loa kehtivus, viidates käimasolevast saneerimisest tingitud pingelisele majanduslikule olukorrale.
- 14 Toll jättis 13. mai 2015. aasta otsusega määruse nr 2454/93 artikli 294 lõike 2 alusel selle taotluse rahuldamata. Ta leidis, et BWF ei saa tugineda ka selle artikli lõike 3 kohaldamisele, kuna esiteks pikendab see säte lubade tagasiulatavat mõju üksnes ajavahemiku võrra, mis ei või olla pikem kui aasta enne taotluse esitamise kuupäeva, ja teiseks ei olnud BWF tõendanud majandusliku vajaduse olemasolu. Lisaks leidis toll, et kuna vaatamata sellekohastele juhistele ei olnud BWF ilmse hooletuse tõttu esitanud uuendamistaotlust õigel ajal, siis ei olnud tal alust BWFi suhtes sellist tagasiulatavat mõju kohaldada.

- 15 Kuna 6. aprilli 2016. aasta otsusega jättis toll eelmainitud otsuse peale esitatud vaide rahuldamata, esitas BWF 3. mail 2016 selle otsuse peale kaebuse eelotsusetaotluse esitanud kohtule.
- 16 BWF väidab esiteks, et seda, kas tolli 6. aprilli 2016. aasta otsus ajavahemikuks 1. jaanuarist 2013 kuni 8. jaanuarini 2015 tagasiulatava loa andmisest keeldumise kohta on õiguspärane, tuleb kontrollida liidu tolliseadustiku artikli 211 alusel, mis oli kohaldatav alates 1. maist 2016. Tema väitel on see artikkel „puhtal kujul“ menetlusnorm, mida Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt tuleb kohaldada tagasiulatuvalt.
- 17 Teiseks väidab BWF, et toll eiras määruse nr 2454/93 artikli 294 lõiget 3 ühelt poolt sellega, et kohaldas nimetatud sätte punktis a ette nähtud „ilmse hooletuse“ kriteeriumi selle määruse artikli 294 lõike 2 alusel esitatud loa uuendamise taotluse läbivaatamisel. Teiselt poolt leidis toll BWFi väitel ekslikult, et nimetatud määruse artikli 294 lõikes 3 ette nähtud lubade tagasiulatava mõju ajaline piir oli kohaldatav selle artikli lõike 2 alusel esitatud taotluste suhtes.
- 18 Toll tegi 21. märtsil 2019 uue otsuse, milles määruse nr 2454/93 artikli 294 lõike 2 alusel keeldus andmast 1. jaanuarini 2013 tagasiulatava mõjuga luba. Selle otsuse põhjendus oli erinev sellest, mis oli esitatud varasemates otsustes. Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust nähtub, et see otsus võeti vastu pärast seda, kui põhikohtuasja pooltele edastati eelotsusetaotluse esitanud kohtu arvamus, milles oli tõdetud, et tolli 13. mai 2015. aasta ja 6. aprilli 2016. aasta otsused olid õigusvastased (*rechtswidrig*) selle tõttu, et toll ei kasutanud talle selle määruse artikliga 294 antud kaalutusõigust. Tolli 21. märtsi 2019. aasta otsus on seega parandatud haldusakt (*korrigierter Verwaltungsakt*).
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus täpsustab, et riigisisese menetlusõiguse kohaselt tuleb kaebust, mille BWF 3. mail 2016 esitas, käsitada nii, et selle ese on 21. märtsi 2019. aasta otsus jätta rahuldamata taotlus saada 1. jaanuarini 2013 tagasiulatava mõjuga luba. Ta leiab, et tema menetluses oleva vaidluse lahendus sõltub sellest, kas liidu tolliseadustiku artikkel 211 on selle vaidluse suhtes kohaldatav, kuigi tagasiulatava mõjuga loa taotlus esitati 9. jaanuaril 2015, mil selle artikli sätted ei olnud vastavalt liidu tolliseadustiku artikli 288 lõikele 2 veel kohaldatavad.
- 20 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et liidu tolliseadustiku artikkel 211 on menetlusnorm tulenevalt „eeskätt selle asukohast seadustiku struktuuris ja selle põhisisust“. Ta möönab siiski, et selles artiklis on sätestatud teatavad tagasiulatava mõjuga loa andmise tingimused, mida määruse nr 2454/93 artiklis 291 ja sellele järgnevates artiklites ei ole otsesõnu ette nähtud. Neil asjaoludel küsib ta, kas liidu tolliseadustik artikkel 211 on „puhtal kujul menetlusnorm“ või on analoogiliselt 12. novembri 1981. aasta kohtuotsuses Meridionale Industria Salumi jt (212/80–217/80, EU:C:1981:270) tõdetule tegemist sättega, mis sisaldab nii menetlus- kui ka materiaalõigusnorme, mis moodustavad lahutamatu terviku, mille konkreetseid norme ei saa käsitada ajalise toime osas üksteisest eraldi.
- 21 Juhuks kui Euroopa Kohus peaks leidma, et põhikohtuasi tuleb lahendada määruse nr 2454/93 artikli 294 lõike 2 alusel, märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et vastavalt Saksamaa tolli sise-eeskirjadele, millega ta ei pea ennast seotuks, ei saa uuendatud loal olla selle määruse artikli 294 lõike 3 alusel tagasiulatav mõju varem kui aasta enne taotluse esitamise kuupäeva. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul piirab Saksamaa toll veel nimetatud määruse artikli 294 lõike 2 esemelist kohaldamisala sellega, et ta seab selles sätestatud loa tagasiulatuvalt uuendamise sõltuvusse selle artikli lõikes 3 ette nähtud tingimustest, mis tähendab, et tõendatud peab olema majandusliku vajaduse olemasolu ning taotlejapoolse pettusekatse või ilmse hooletuse puudumine.

- 22 Neil asjaoludel otsustas Thüringer Finanzgericht (Tüüringi maksukohus, Saksamaa) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [liidu tolliseadustiku] artikli 211 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav üksnes taotlustele, mille puhul algaks tagasiulatava mõjuga loa kehtivusaeg 1. maist 2016?
 2. Kas siis, kui vastus esimesele küsimusele on eitav, kohaldatakse liidu tolliseadustiku artiklit 211 tagasiulatava mõjuga loa taotlusele, mille puhul loa kehtivusaeg on alanud enne 1. maid 2016, ainult siis, kui tagasiulatava mõjuga luba taotleti enne uue regulatsiooni jõustumist, kuid toll lükkas sellised taotlused esimest korda tagasi alles pärast 1. maid 2016?
 3. Kas siis, kui vastus teisele küsimusele on eitav, kohaldatakse liidu tolliseadustiku artiklit 211 tagasiulatava mõjuga loa taotlusele, mille puhul loa kehtivusaeg on alanud enne 1. maid 2016, ka juhul, kui toll lükkas sellised taotlused tagasi nii enne 1. maid 2016 kui ka pärast seda (teistsuguse põhjendusega)?
 4. Kas siis, kui esimesele ja teisele küsimusele vastatakse jaatavalt ning vastus kolmandale küsimusele on eitav, tuleb [määruse nr 2454/93] artikli 294 lõiget 2 tõlgendada nii, et:
 - a) loa võis anda tagasiulatava mõjuga alates kuupäevast, mil eelmine luba muutus kehtetuks, maksimaalselt üheks aastaks enne taotluse esitamise kuupäeva, nagu on ette nähtud selle artikli lõikes 3, ja
 - b) kas selle artikli lõike 3 kohane majanduslik vajadus peab olema tõendatud ning pettus või ilmne hooletus välistatud ka siis, kui tegemist on lõikes 2 sätestatud jätkuloaga?“

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

- 23 Euroopa Kohtu kantseleisse 18. juunil 2021 saabunud dokumendis esitas BWF taotluse menetluse suulise osa uuendamiseks vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artiklile 83. Ta väidab, et kuna kohtujurist jättis oma 3. juuni 2021. aasta ettepanekus neljanda eelotsuse küsimuse analüüsimata, on tegemist „erandliku olukorraga“, mille saab lahendada üksnes nii, et kohaldatakse seda sätet.
- 24 On oluline meenutada, et ERTL artikli 252 teise lõigu kohaselt on kohtujuristi ülesanne avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalust. Kohtujuristi ettepanek ega selleni jõudmiseks läbitud arutluskäik ei ole Euroopa Kohtule siduvad (3. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Banif Plus Bank, C-312/14, EU:C:2015:794, punkt 33).
- 25 Ka ei ole Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas ega kodukorras pooltele ette nähtud võimalust esitada seisukohti vastuseks kohtujuristi ettepanekule (16. detsembri 2010. aasta kohtuotsus Stichting Natuur en Milieu jt, C-266/09, EU:C:2010:779, punkt 28 ning seal viidatud kohtupraktika). Need õigusaktid ei välista pealegi Euroopa Kohtu võimalust otsustada, et kohtuasi lahendatakse koos ettepanekuga, mis ei puuduta kõiki esitatud küsimustes käsitletud õigusküsimusi.
- 26 Seetõttu ei ole see, et asjaomane isik ei nõustu kohtujuristi ettepanekuga – olenemata sellest, mis küsimusi selles analüüsiti –, iseenesest põhjus, mis õigustaks menetluse suulise osa uuendamist (vt selle kohta 17. septembri 2015. aasta kohtuotsus Mory jt. vs. komisjon, C-33/14 P, EU:C:2015:609, punkt 26).

- 27 Sellegipoolest võib Euroopa Kohus kodukorra artikli 83 kohaselt igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, avada või uuendada määrusega menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet (vt selle kohta 9. juuni 2016. aasta kohtuotsus *Pesce jt*, C-78/16 ja C-79/16, EU:C:2016:428, punkt 27).
- 28 Euroopa Kohus leiab, et käesolevas asjas on tal kogu vajalik teave eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimustele vastamiseks.
- 29 Seega tuleb pärast kohtujuristi ärakuulamist jätta rahuldamata BWF-i taotlus menetluse suulise osa uuendamiseks.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene, teine ja kolmas küsimus

- 30 Esimese kuni kolmanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas liidu tolliseadustiku artikli 211 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see on kohaldatav loa tagasiulatuva mõjuga uuendamise taotluse suhtes, mis esitati enne 1. maid 2016, mil see artikkel muutus kohaldatavaks liidu tolliseadustiku artikli 288 lõike 2 alusel, juhul kui selle taotluse kohta tehti otsus pärast seda kuupäeva.
- 31 Olgu meenutatud, et mis puudutab uute õigusnormide ajalist kohaldamisala, siis teeb Euroopa Kohus vahet selle alusel, kas tegemist on „menetlusnormidega“ või „materiaalõigusnormidega“. Neist esimesi peetakse üldjuhul kohaldatavaks kõigi nende jõustumise hetkel poolleiolevate vaidluste suhtes, samas kui teisi tõlgendatakse tavaliselt nii, et neid kohaldatakse varasemate õigusnormide kehtimisajal tekkinud olukordade tulevikus ilmnevate tagajärgede ja uute õiguslike olukordade suhtes, ent mitte enne nende normide jõustumist tekkinud olukordade suhtes, välja arvatud juhul, kui nende sõnastusest, eesmärgist või ülesehitusest ilmneb selgelt, et selline mõju tuleb neile omistada (vt selle kohta 23. veebruari 2006. aasta kohtuotsus *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, punkt 31; 9. märtsi 2006. aasta kohtuotsus *Beemsterboer Coldstore Services*, C-293/04, EU:C:2006:162, punkt 21, ja 3. juuni 2021. aasta kohtuotsus *Jumbocarry Trading*, C-39/20, EU:C:2021:435, punkt 29).
- 32 Liidu tolliseadustiku artikli 211 lõike 2 punktides a–h on ammendavalt loetletud tingimused, mis peavad olema täidetud andmaks tagasiulatuva mõjuga loa, mis on selle artikli lõike 1 kohaselt nõutav eelkõige lõppkasutusprotseduuri kohaldamiseks. Liidu tolliseadustiku artiklis 254 ette nähtud lõppkasutusprotseduuri korral lubatakse kaup vabasse ringlusse tollimaksuvabalt või vähendatud tollimaksuääruga kauba erikasutuse tõttu.
- 33 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 34–37 märkis, on artikli 211 lõikes 2 ette nähtud loa andmise tingimused kas täielikult või peamiselt materiaaloiguslikud tagasiulatuva mõjuga loa väljastamise tingimused. Need on nimelt määravad selle seisukohalt, kas taotlejal lasub asjaomase kaubaga seotud tollivõlg.
- 34 Järelikult, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 31 viidatud kohtupraktikast, ei saa liidu tolliseadustiku artikli 211 lõiget 2, kui uut materiaaloigusnormi kohaldada õiguslikele olukordadele, mis on tekkinud ja lõplikult välja kujunenud varasemate õigusnormide kehtivusajal, välja arvatud juhul, kui selle sõnastusest, eesmärgist või ülesehitusest nähtub selgelt, et seda sätet tuleb selliste olukordade suhtes kohaldada kohe.

- 35 Ent liidu tolliseadustiku artikli 211 lõikega 2 kaasneb erisäte, mis määrab konkreetselt kindlaks selle ajalise kohaldamise tingimused, nimelt selle seadustiku artikli 288 lõige 2. Selle sätte kohaselt kohaldatakse mainitud artikli lõikes 1 nimetatud artikleid, mille hulgas on artiklid 211 ja 254, alles alates 1. maist 2016, samas kui liidu tolliseadustik jõustus selle artikli 287 alusel 30. oktoobril 2013 (vt selle kohta 3. juuni 2021. aasta kohtuotsus *Jumbocarry Trading*, C-39/20, EU:C:2021:435, punktid 5 ja 29 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Sellest järeldub, et liidu tolliseadustiku artikkel 211 ei ole kohaldatav tollivõla tekkimise asjaolude suhtes, mis leidsid aset enne 1. maid 2016.
- 37 Käesoleval juhul nähtub eelotsusetaotlusest, et 31. detsembrist 2012, mil algne luba lõppes, kuni 9. jaanuarini 2015, mil jõustus 14. jaanuaril 2015 tolli antud tagasiulatuv luba, jätkas põhikohtuasja kaebaja algse loaga hõlmatud kaubaga sama liiki kauba importi, ilma et oleks esitanud selle loa uuendamise taotlust. Seega pidi ta selleks tasuma tollimaksu. Asjaolud, millega kõnealune tollivõlg on seotud ja millega seoses taotleb põhikohtuasja kaebaja tollimaksuvabastust, leidsid seega aset enne 1. maid 2016, mil muutus kohaldatavaks liidu tolliseadustiku artikkel 211.
- 38 Neil asjaoludel tuleb sellist olukorda, nagu on kõne all põhikohtuasjas, käsitada nii, et see kujunes lõplikult välja varasemate õigusnormide, nimelt määruse nr 2454/93 artikli 294 lõike 2 kehtivusajal (vt selle kohta 23. veebruari 2006. aasta kohtuotsus *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, punktid 31 ja 34 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 39 Asjaolu, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu täpsustuse kohaselt viidi põhikohtuasjas haldusmenetlus lõpule 21. märtsi 2019. aasta otsusega, millega lükati tagasi taotlus loa uuendamiseks tagasiulatuva mõjuga alates 1. jaanuarist 2013 ja mis võeti seega vastu kuupäeval, mil liidu tolliseadustiku artikkel 211 oli juba kohaldatav, ei mõjuta määruse nr 2454/93 kehtivusajal tekkinud ja lõplikult väljakujunenud õiguslikku olukorda.
- 40 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele kuni kolmandale küsimusele vastata, et liidu tolliseadustiku artikli 211 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see säte ei ole kohaldatav loa tagasiulatuva mõjuga uuendamise taotluse suhtes, mis esitati enne 1. maid 2016, mil see artikkel muutus kohaldatavaks liidu tolliseadustiku artikli 288 lõike 2 alusel, isegi kui selle taotluse kohta tehti otsus pärast nimetatud kuupäeva.

Neljas küsimus

- 41 Neljanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 2454/93 artikli 294 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et selle artikli lõikes 3 sätestatud tingimused kehtivad ka siis, kui toll annab tagasiulatuva mõjuga uue loa algse loa esemeks olevaga sama liiki toimingut ja kauba jaoks.
- 42 Sellega seoses tuleb märkida, et vastavalt määruse nr 2454/93 artikli 294 lõikele 1 „ilma et see piiraks lõigete 2 ja 3 kohaldamist“, jõustub tolli antud tagasiulatuv luba vastava taotluse esitamise kuupäeval. Sama sätte sõnastusest endast nähtub, et selles on määratletud kaks erinevat olukorda, mis võimaldavad teha erandi selles sättes ette nähtud tagasiulatuva mõju reegli kohaldamisest.
- 43 Nimelt on selle artikli lõikes 2 ette nähtud loa uuendamine üksnes algse loa esemeks olevatega sama liiki toimingut ja kauba jaoks, ning sätestatud on, et sellisel juhul „võib loa anda tagasiulatuvalt alates algse loa kehtivusaja lõppemise kuupäevast“. Nimetatud artikli lõikes 3 ei

ole viidatud mingile konkreetsele loale ja on sätestatud, et toll võib „[e]randjuhtudel“ pikendada loa tagasiulatuvat mõju, „kuid mitte kauemaks kui üks aasta enne taotluse esitamise kuupäeva“. See säte seab mainitud pikendamise sõltuvusse mitmest tingimusest, sealhulgas võimalus tõendada majandusliku vajaduse olemasolu ja seda, et taotlus ei ole seotud pettusekatse ega ilmse hooletusega.

- 44 Sellest järeldub, et kui tagasiulatuva loa andmise tingimused, mis on ette nähtud määruse nr 2454/93 artikli 294 lõikes 3, oleksid kohaldatavad selle artikli lõike 2 alusel uue tagasiulatuva loa andmise suhtes, kahjustaks see viimati nimetatud sätte kasulikku mõju. Nimelt, kuigi nimetatud sättes on sõnaselgelt ette nähtud, et loa võib uuendada „tagasiulatuvalt alates algse loa kehtivusaja lõppemise kuupäevast“, näeb nimetatud artikli lõige 3 ette, et seda mõju võib küll pikendada, „kuid mitte kauemaks kui üks aasta enne taotluse esitamise kuupäeva“.
- 45 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb neljandale küsimusele vastata, et määruse nr 2454/93 artikli 294 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui toll annab tagasiulatuva mõjuga uue loa algse loa esemeks olevaga sama liiki toiminguga ja kauba jaoks, ei kehti sellise loa andmise suhtes selle artikli lõikes 3 sätestatud tingimused.

Kohtukulud

- 46 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

- 1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määruse (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik, artikli 211 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et see säte ei ole kohaldatav loa tagasiulatuva mõjuga uuendamise taotluse suhtes, mis esitati enne 1. maid 2016, mil see artikkel muutus kohaldatavaks selle määruse artikli 288 lõike 2 alusel, isegi kui selle taotluse kohta tehti otsus pärast nimetatud kuupäeva.**
- 2. Komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, mida on muudetud komisjoni 24. juuli 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 1602/2000, artikli 294 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et kui toll annab tagasiulatuva mõjuga uue loa algse loa esemeks olevaga sama liiki toiminguga ja kauba jaoks, ei kehti sellise loa andmise suhtes selle artikli lõikes 3 sätestatud tingimused.**

Allkirjad